ԱՐՄԷՆԻԱ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Բաժնորդագինը որոշել Թողուած է բաժնորդի կամքին.
Ամերիկաի համար կընդունուի ամսական մինչև 20 սենթ
Պարսկաստանի » » » » 40 կոպէկ
Եւրոպաի և այլ տեղերի համար » » » 1 Ֆրանգ
Հատով կը ծախուի ամեն տեղ 10 սանթիմ
Տնօրէնութիւնն ինք կը վճարէ լրագիրը ղրկելու փոստի ծախքը։
Նամակ և ծրար պէտք է ղրկել հետևեալ հասցէով. M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal *Arménia*. MARSEILLE (France)

Դ ՏԱՐԻ ԹԻԻ 77

1889 ՄՈՒԼԻՍ 3
ՅՈՒՆԻՍ 21 (Հ. Տ.)

ՀԱՐՑԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կը հրատարակուի Հ. և Շբթ. օրեր

ԳՈՒԱՅՄԱՆՆԵՐ

Խմբագրութիւնը, եթէ հարկ համարի, համառօտելով և կամ մասամբ միայն կը հրատարակէ իրեն ղրկուած գրութիւնները։
Գարտուղար չէ վերադարձնել չհրատարակուած ձեռագրները։
Յանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով։
Յանուցման 1 միջակ գիրը 1 սանդիմ կարժէ. 1 գլխագիրը 2 սանդիմ։

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues aux bureaux de la Rédaction (Rue Vacon, 50)

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ "ԱՐՄԷՆԻԱ»Ի ԵՒ ՏԱՐԵԾՐՋԱՆԻՆ ՀԱՄԱՐ

(1889 ՕԳՈՍՏՈՍ—90 ՀՈՒԼԻՍ)

Արմենիան կը հրատարակուի առաջիկայ տարեշրջանին մէջ միևնոյն ուղղութեամբ և չարաչին երկու անգամ, չորեքշաբթի և շաբաթ օրերն։

Տարեկան բաժնորդագինն է՝

Պարսկաստանի համար 10 ֆրանգ կամ 4 րուբլի թղթադրամ։

Եւրոպաի և այլ տեղերի համար 20 ֆրանգ։

«Հայոց Հայրենասիրական Միութեան» անդամներէն անոնց համար՝ որոնք տարեկան 20 ֆրգ. Արմենիայի բաժնորդագին վճարելու անկարող լինելնին կը յայտնեն խմբագրութեան ուղղուած մի նամակով, 10 ֆրանգ։

Անոնք որ 5 բաժնորդ կը գտնեն Արմենիայի, մէկ օրինակ ալ ՁՐԻ կը առանան, բայց պայմանով որ 6 թերթերն ալ մէկ ծրար եղած մէկ անգի հասցէին ղրկուին։

Վեցամսեայ և եռամսեայ բաժնորդագրութիւնները ալ կընդունուին սոյն տարեշրջանի համար միևնոյն հաշուով, առանց տեւէ յաւելման։

Հատով պիտի ծախուի 20 սանթիմ ամեն տեղ։ Բացառութիւն կը լինի այն տեղերի և անձերի համար որոց կընայ ղրկուիլ տարեկան 10 ֆրանգ բաժնորդագնով։

Արմենիայի տնօրէնութիւնն ինք կը վճարէ լրագիրը ղրկելու փոստի ծախքը։

Բաժնորդագիրները կանխիկ պէտք է ղրկուին։

Արմենիայի մէջ հրատարակութեան համար ծանուցումներ ալ կընդունուին հայերէն, ֆրանսերէն և անգլիերէն լեզուներով։ Ծանուցման արժէքը կը հաշուի գրերին համեմատ. 1 երեսթաղիր (գլխագիր) կարժէ 2 սանթիմ և 1 բոլորգիր 1 սանթիմ. 3 անգամ գրուելիք ծանուցման արժէքին վրայ %ին 10 զեղչ կը լինի. 10 և աւելի անգամներ գրուելիք ծանուցման արժէքին վրայ %ին 30 զեղչ։ Սակարկութիւն չընդունուիր այս որոշուած գներուն վրայ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Մաճագոյժ Հայրենասիրութեան ճաշատակ կարապետ Գուլազսըզեանի եւ իւր մէկ ընկերի.—Հայ հայրենասիրական մի խմբի եւ Թիւրք գինուորների մէջ պատահած առաջին կռիւը.—Անգլիաի խորհրդարանը եւ հայենական խնդիրը.— Ամերիկաի Հայերի Հոգեւոր Հովիւը.— Հայեր Եգիպտոս.—Նամակ Ամերիկաի Միացեալ Նահանգներէն (Նիւ Եօրք).—Շանի ընդունելութեան արարողութիւնները.— Ծանուցումներ :

ՄԱՀԱԳՈՅԺ

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱՀԱՏԱԿ

ԿԱՐԱՊԵՏ ԳՈՒԼԱԶԱՐԵԱՆԻ

ԵՒ ԻՒՐ ՄԷԿ ԸՆԿԵՐԻ

Հեռագիրն իմացուց Վանէն 2 հայ հայրենասէրների նահատակութիւնը կըռուի դաշտին վրայ դիմադրելով Թիւրքաց զինուորներին։ Այդ նահատակներէ մէկին անունը անձանօթ մնացած է դեռ. իսկ միւսն է Վանեցի Կարապետ Գուլազարեան։

Այդ կռուի և նահատակութեան մասին տեղեկութիւնները մեր ընթերցողները կը գտնեն Վանի նահանգապետ Խալիլ փաշային կ. Պոլիս Սուլթանի պալատը ղրկած հեռագրերին մէջ որի թարգմանութիւնն արատպած ենք այսօր։ Իսկ աւելի ստոյգ տեղեկութիւններ և մանրամասնութիւններ հետզհետէ կիմացուին և կը հրատարակուին։

Կարապետ Գուլազարեան ծնած էր Վան, Այգեստանի մէջ, Խաչ փողան (փողոց) կոչուած թաղը։ Նա հասանօքին 22 տարեկան կը լինի այժմ։ Կը պատկանէր լուսաւորչական դաւանութեան, թէև իր նախնական ուսում առած է Վանի մէջ բողոքականների վարժարանը։ 1881ին Վանի մէջ յանձնարարուած էր այս տղեր գրողին որ երկու տղայներ ընտրէ Վանէն աշակերտ ղրկուելու համար Էջմիածնի ճեմարանը, Երջանկայիշատակ Դէորգ Դ. Կաթողիկոսի հրամանին համեմատ։ Ընտրուելու համար քննութեան ներկայացողներէ մին եղաւ Կարապետ Գուլազարեան որ յարմար տեսնուելով գիշերօթիկ աշակերտ ղրկուեցաւ Էջմիածնի ճեմարանը ուր ժամիկ 4 տարի իւր ուսում շարունակեց, և երբ ճեմարանին հիմնադիր Դէորգ Կաթողիկոսի վախճանէն յետոյ ցրուեցաւ աշակերտներուն մէկ մասը, Կարապետ Գուլազարեանն ալ դուրս եկաւ ճեմարանէն, թէև ոչ ընթացարար, բայց զարգացած մտքով և սիրտն ալ ազնիւ զգացումներով տոգորուած։ Մեծ պատիւ է անշուշտ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Մայր-Աթոռի ճեմարանին որ իւր ազգի և եկեղեցւոյն անձնազոհ այսպիսի Հայեր գիւտացած է պատրաստել։ Կարապետը թէև կը գանդատէր ճեմարանական կեանքէն, այնտեղ երբեմն պատահած ինչ ինչ հերիքներուն և վէճերուն պատճառով, բայց իր սէր անսպառ էր ճեմարանին և իր աշակերտակիցներուն վրայ։ Նա շատ անգամ իր նամակների մէջ խորին չնորհակալութիւն կը յայտնէր այս տողեր գրողին որ պատճառ եղաւ իրեն Էջմիածին ղրկուելուն ուր սովրեցաւ իր պարտաւորութիւնները իբր Հայ և իբր մարդ ապրելու համար։ Այդ նամակներ՝ որոցմէ մէկին պատասխանն էր մեր ստորագրութեամբ գտնուած նամակն իր դիակի վրայէն և որ լոկ բարեկամական մի թղթակցութիւն էր (ինչպէս այդ պիտի իմացուէր եթէ Խալիլ փաշա անոր ամբողջ թարգմանութիւն հեռագրած լինէր), ապացոյցներ են Գուլազարեանի շատ երախտագէտ մի սիրտ կրելուն որով իրեն եղած փոքրիկ ծառայութիւններն ալ մեծապէս կը գնահատէր։

Գուլազարեան Էջմիածնի ճեմարանէն ելնելէ յետոյ, 1885ին վերադարձաւ Վան ուր Նորաշէնի թաղի վարժարանին մէջ (և Թերեւս այլ վարժարաններէ մէջ որոնք մեզ յայտնի չեն) առժամանակ մի վարժապետական պաշտօն վարելէ յետոյ, երբ տեսաւ թէ հայ երիտասարդներուն և մանաւանդ վարժապետներուն կեանքը անտանելի դարձած է Վանի մէջ բարբարոս մի կառավարութեան ճնշումներուն և անտեղի խուզարկութիւններուն պատճառով, թողուց հեռացաւ իւր սիրելի հայրենիքէ և Պարսկաստան անցնելով Սալմաստ գաւառի Հաֆթուան գիւղին մէջ սկսաւ վարժապետութեամբ զբաղիլ։

Գուլազարեան ինք ապատուած էր այլեւս Թիւրքաց բարբարոսութիւններէն. բայց նա չէր կարող անզգայ մնալ երբ կը լսէր իւր հայրենիքի մէջ ծնացած ազգակիցներուն հառաչանքի ձայներն որոնք ա՛լ մինչև երկինք կը բարձրանան և կը յուզեն կը վրդովեն ամեն Հայի սիրտ։ Գուլազարեան այրուած սրտով կը գրէր երբեմնակի այդ հարստահարութիւններ և իւր թղթակցութիւնները կը հրատարակուէին Արմենիայի մէջ առանց իր բուն ստորագրութեան, ինչպէս որ ինք խնդրած էր։

Վերջապէս Գուլազարեան կը յաջողի յառաջընթաց (pionnier) հայրենասէրների մի խումբ կազմել և գրիչը մէկդի դնելով, հրացանը ուսին զարկած, իւր խմբով մէկտեղ կանցնի կը մտնէ Թրքական սահմանագլուխէն ներս, և առպառակելով կը հասնի մինչեւ Զուխ կէտիք (1), Վան քաղքին 12 ժամ միայն հեռու, ուր բազմաթիւ Թիւրք հեծեալ զինուորներ կը յարձակին վրան, բայց նա անձնատուր չլինիր, այլ յառաջ նետուելով քաջաբար կը կռուի, կազատէ իր խումբ Թշնամուն ձեռք իյնալէ և ինք այնտեղ մեռնելով կը նահատակուի իւր մէկ քանի ընկերի հետ մէկտեղ որին ո՛վ լինելը դեռ իմացուած չէ, և մենք կենդանի կը Թէ Վանեցի եղած լինելու չէ որովհետեւ Վանի ոստիկանները չեն կրցեր ինք ճանչել։ Վանի փաշային հեռագիրը կըսէ Թէ Թիւրք զինուորներէն 2 հոգի միայն վիրաւորուած կայ. բայց անոնք որ գիտեն Թիւրքերի սովորութիւնը, շատ չեն կրնար հաւատալ ընծայել անոնց պաշտօնապէս հաղորդած Թուին. ռուս-Թրքական պատերազմին ժամանակ ալ միշտ լրագիրներուն կը հաղորդէին Թէ Թշնամուն զօրքերն փխսկիւրմիլ (ցիրուցան)

(1) Այս կիրճ կը կոչուի Զուխ կէտիք, իւր մօտ գտնուած Զուխ անուն փոքրիկ գիւղին պատճառով որի բնակիչներն Քիւրտ են և մի քանի տունն ալ Հայ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋ ՄԵԾ ՎԻՊԱՍԱՆՔ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՎՃՌԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՎՐԱ

Ս. Փ.

Նմեցայ ազտ ցնծալ մի ի,
Ծաղ մի աճատ տեսա՝ տվին ձեռքն.
Էայց էրասի՛ որ իսր ազգի
Ընտրեցաւ ինձ զոհատեղի։

Ս. Փ.

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՏԱՇՃԵԱՆ

Ի ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋ

Ա

Ամէն անգամ որ հայ ժողովուրդը իր ազատագրութեան համար ապստամբած է, ամէն անգամ որ ան իր ձեռքը զէնքի տարած է, ամէն անգամ որ ան իր արիւնը թափած է, ամէն անգամ որ ան իր ոտքի վրայ կանգնած է, ամէն անգամ որ ան իր ազգային գոյութեան համար պայքար

(1) Այդ մասին տես իմ ծանոթությունը Ռուսական հանրագիտարանի դրվագների մասին։

Ս. Փ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՎ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆԱՑ ՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՀԱՎԱՔԱԳՈՒՄԱՐԸ

Հայաստանի Միջազգային վաճառականական համար հուշարձանացած հայ գրողների հավաքագումարը տեղի ունեցավ 28-ին երեկոյան ժամը 8-ին Ռուսական ընդհանուր ժողովների դահլիճում։ Ներկա էին մեծաքանակ հանդիսականներ։ Ներկայացուցիչներ էին ուղարկել Ռուսական գրողների ընկերությունը, Ռուսական թատերական ընկերությունը, Ռուսական երաժշտական ընկերությունը, Ռուսական գեղարվեստների ընկերությունը, Ռուսական ճարտարապետների ընկերությունը, Ռուսական լրագրողների ընկերությունը, Ռուսական նկարիչների ընկերությունը, Ռուսական տեխնիկական ընկերությունը, Ռուսական ֆիզիկական ընկերությունը, Ռուսական քիմիական ընկերությունը, Ռուսական ազգագրական ընկերությունը, Ռուսական պատմության և հնությունների ընկերությունը, Ռուսական տնտեսական ընկերությունը, Ռուսական ֆոլկլորի ընկերությունը, Ռուսական ֆոտոգրաֆների ընկերությունը, Ռուսական քիմիկոսների ընկերությունը, Ռուսական ֆիզիկոսների ընկերությունը, Ռուսական ճարտարագետների ընկերությունը, Ռուսական ինժեներ

գաղափարն (Opinion publique) : Ասի արդէն արձնցած է մեր վրայ լրագրաց միջոցաւ :

Նաեւ հիմայ աշխարհիս երես ձեռու տեղ չէ մնացած չնորհիւ հեռագրութեանց, երկաթուղեաց և շոգենաւուց : Ունիմք եւս անանկ դըրացի պետութիւն մը որ մեր վրայ միշտ կը հսկէ, և որոյ զօրութիւնն Բ. Դուռը արդէն ղգացած է նորա այցելութեամբ յԱյխանէֆանօ, և ի հարկին պատրաստ է վերստին այցելել ի Կ. Պոլիս և Եըլտըզի չախչախան ձեռք առնել :

Արդ՝ «ալանա սիվրիսինէք սաղտըը» ըսելով վերջաւորեմք, և մտերմաբար ու խորին ակնածութեամբ աղաչեմք որ Բ. Դուռը խելքը գլուխը ժողվելով Հայոց պիտոյքը անյապաղ հոգայ, նոյա ներքին կառավարութեան արտնութիւնը պարգեւելով, ինչպէս որ արդէն ըրած է Լիբանանու (1)։ Թէ որ յամառի իւր անիրաւ խստութիւն չպարունակել, այն ատեն կը պարտաւորիմք արտասանել « Արիւն ձեր ի գլուխ ձեր»։

ԳԱՄՔ ՀԻՄԱՑ ԱԶԳԱՑԻՆ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

և զանի ձեռք առնելով՝ տեսնեմք թէ նա ինչ չուրի վրայ է այս մասին :

Հ. Տ.

ՎԵՀ. ՇԱՀԻՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պարսկաստանի Վեհ. Շահը Անգլիէն Ֆրանսա եկած ատեն հետեւեալ կերպով պիտի ընդունուի : Ֆըրանսական դրօշակ կրող մի պատերազմանաւ պիտի երթայ Տուվրը, Մանչի անգլիական ծովափը, և Շահը անկէ առնելով պիտի բերէ Քալէ, Ֆրանսական նաւատորմղի Մանչի ծովին վրայ ուղեկցած բոլոր շոգենաւերն պատուի համար պիտի ուղեկցին Շահի նստած շոգենաւին Տուվրէն մինչեւ Քալէ : Շահը Քալէ հասած ին պէս, Բա–ը–Քալէի նահանգապետը և Ա. ղօրաբանակի ընդհանուր հրամանատարը պիտի դիմաւորեն և ընդունին զինք : Անկէ իրեն յատկացած մասնաւոր շոգեկառքով պիտի բերուի Փարիզ ուր Հանրապետութեան Նախագահ Պրն. Քարնօ, նախարարներն և Փարիզի կառավարիչը երկաթուղու կայարանը գալով պիտի դիմաւորեն և անկէ առաջնորդեն Ֆօբէրնիք փողոցը յատկապէս իրեն համար պատրաստուած և զարդարուած ապարանքը որի դըրան առջեւ Տիկին Քարնօ պիտի դիմաւորէ Շահին :

(1) Հայերը արիւն թափիլ սկսելէ յետոյ, ա՛լ չեն կրնար գոհանալ Լիբանանի դրութեամբ : Ծ. Խ.

«ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑՈՑ»

ՆՊԱՏԱԿ ԵՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

«Հայոց Հայրենասիրական Միութեան» նպատակն է աշխատիլ վարչական բարենորոգութիւներ մտցնելու Թիւրքահայաստանի մէջ, Հայ ժողովրդի տեղական պէտքերին համաձայն : Հայ ժողովրդի ցանկութիւնն է իրաւունք ստանալ ազատօրէն ինքզինք կառավարելու որով միայն պիտի կրնան վերնալ այն հարստահարութիւնները որոնք այսօր Հայաստանի թշուառութեան և աւերակ դառնալուն պատճառ կը լինին :

«Հայոց Հայրենասիրական Միութիւն»ը իւր նպատակ իրագործելու համար իւր կարողութեան չափով կը գործադրէ ամեն յարմար եղած միջոցներն, ժամանակի պահանջներին համեմատ. կաշխատի ներքին ոյժ գոյացունել Ազգին մէջ իւր աղատութեան համար, հրատարակութիւններ կանէ, դիմումներ կանէ որոց որ պէտք է և նիւթապէս ու բարոյապէս կը քաջալերէ անոնց որոնք անձնուիրութեամբ կաշխատին հայրենիքի ազատութեան գործին :

Միութիւնը կունենայ իրեն բերան եղող լրագիր որ, բացի զանազան լուրեր տալէ իրրեւ լրագիր, կը հաղորդէ ընդհանրութեան ինչ որ Միութիւնը ուղէ հաղորդել, տեղեկութիւններ կուտայ Հայաստանի և տարբնակ Հայերի դրութեան վրայ և կը ծառայէ հայրենասիրական եռանդը արծարծելու Հայերին մէջ :

Ծանօթ. «Հայոց Հայրենասիրական Միութեան» անդամակիցներ կամ թղթակից ուղղիներն պէտք է դիմեն հետեւեալ հասցէին .

M. Portoukalian
(FRANCE) Marseille

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Մ. ՓՈՐԹՈՒԿԱԼԵԱՆ

==

Ա. ՀԱՑ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻ ՄԸ (Եւրոպաի մէջ բնակած մի Հայի Հայաստանի վրայ արած խորհրդածութիւններովը կը սկսի և մի Անգլիացու բերնով կը պատմէ երեւանցի մի հայ աղջկան հաստատամտութիւնը մահմետական կրօնը չընդունելու և իր հայ նշանածի հաւատարիմ մնալու համար).

50 սանթիմ .

Բ. ՀԱՑ ԳԻՒՂԱՑԻ (*պատառած . . .*)

Ե. ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԹՇՈՒԱՌՆԵՐԸ.— Հայաստանցիներուն թշուառութեան գլխաւոր պատճառն եղող պանդխտութիւնը մեր ազգային նորընծաները վիպասանի գրչին նիւթ եղած է ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԹՇՈՒԱՌՆԵՐԸ անուն վէպին մէջ : Իրական կեանքէ առնուած այդ վէպ որ մաս առ մաս կը հրատարակուէր Արմենիայի մէջ, առանձին տետրակով ալ հրատարակուած է այժմ և կը ծախուի Մեծ. Հեղինակին Պարոն Մկրտիչ Թիւթիւնճիֆֆի մօտ, ինչպէս նաեւ Արմենիայի խմբագրատունը) :

1 ֆր. 20 սանթիմ :

Զ. ԴԱՄԱՌ ՔԱԹԻՊԱ—ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ յետ այբուբենն առարտեւտեան . (Մեծանուն հայ բանաստեղծին վերջերս գրած ազատաշունչ ընտիր ոտանաւորներէն 3ը՝ որոնք իւր «Բանաստեղծութիւնները»ի հատորին մէջ չեն գտնուիր, առանձինն տետրակով հրատարակուած են) : Այս տետրակէ որի շահը բարեգործական մի նպատակի յատկացած է, 50 հատը մէկ անգամէն գնողին կը տրուի 50 հատը 2 ֆրանգ 50 սանթիմի, որ ըսել է հատը 5 սանթիմ կամ 10 փարա Թրքական :

Հատով կը ծախուի 0.10 սթմ.

Վերոյգրեալ բոլոր գիրքերը կը ծախուին, փոստի ծախքը Արմենիայի խմբագրատունէն վճարուելով :

ՀԱՅ ՊԱՏՄԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԿԵՐԸ

1878ին Պէռլին գնացած հայ պատուիրակութեան պատկերը՝ գեղեցիկ թղթի վրայ առնուած և պատուիրանների անուններն հայերէն և ֆրանսերէն տառերով միանգամայն տպագրուած, կը ծախուի Արմենիայի խմբագրատունը : Գինն է 1 ֆրանգ, փոստի ծախքն խմբագրատունէն վճարուելով :

ԾԱԽՈՒ ԳԻՐՔԵՐ

Հետեւեալ գիրքերն կարելի է ստանալ Արմենիայի խմբագրատունէն, իրենց առջեւ նշանակուած գիներով և փոստի ծախքը խմբագրատունէն վճարուելով :

Արժէքը կանխիկ վճարուած՝ գիրք չղկուիր :

ՍԻՍՈՒԱՆ կամ Համապատում Հայկական Կիլիկիոյ . Հ. Ղեւոնդ Ալիշանի այս հրաշակերտ՝ ոչ միայն ամենամեծ պատիւ կը բերէ բազմամեայ հեղինակի հայրենադիտութեան և հայրենասիրական ղգացմանն, այլ և մեծ պարծանք է ամբողջ հայութեան համար որի փառաւոր յիշատակներն աւերակների մէջէն և դարաւոր փոշիների տակէն դուրս բերել յաջողած է : Կիլիկիան, մեր վերջին թագաւորութեան օրրանն ու գերեզմանը, ներկայացուած է այս գրքի մէջ իւր ամեն մանրամասնութիւններով : Ընթերցողը կը գտնէ այնտեղ պատմական, աշխարհագրական, տեղագրական, բնախօսական ևն. ևն. հին ու նոր տեղեկութիւնները, հայ թագաւորների հրովարտակները, իշխանավարական, դատավարական ևն. հետաքրքրաշարժ ծանօթութիւնները ոնք Ալիշանի պէս բազմահմուտ մի անձի ուսումնասիրութեան և խուզարկութեանների արդիւնքն եղած են : Հայ գրականութեան մէջ երեւցած այդ հրաշակերտ՝ որ հայրենասէր վարդապետին Հ. Ղեւոնդ Ալիշանի ճարտար և անխոնջ ձեռքովը կանգնած է ցոյց տալու համար մեր Կիլիկեան թագաւորութեան փառքն ու պարծանքը, արժան է որ զարդարէ ամեն մէկ Հայի գրադարանը զի ամեն Հայ իրաւունք ունի պարծենալու անով :

ՍԻՍՈՒԱՆի առաջնակարգ տեսակը (լաւագոյն թղթի վրայ տպագրուած և 15ի չափ գունաւոր պատկերներով և պարգեւադիրներով (55 ֆրանգ :

Նոյնը Բ. կարգի (առանց գունաւոր պատկերների) 40 ֆրգ.

ՆոյնըՀԱՄԱՌՕՏՈՒԹԻՒՆը (Այս վերջին տեսակ որ 1885 թ. «Բազմավէպ»ի իբր վերջին եռամսեայ պրակն հրատարակուած է, աշխարհաբար լեզուով քաղուածներ կը ներկայացնէ ՍԻՍՈՒԱՆԷն որ գրուած է գրաբար լեզուով–թէ և ոչ խըթին և անհասկանալի ոճով — և ծանօթութիւնները կուտայ Սիսուանի պարունակութիւններին վրայ այնպէս որ գայն չունեցողին ցանկութիւնը կը գրգռէ ունենալու համար և ունեցողին ալ մի լաւ առաջնորդ կը լինի այդ ընդարձակ աշխատութեան մէջ դիտող աչքով չջլելու և հետաքրքրելու համար : ֆր. 50 սնթ.

—ԿԻԻԼՋԱՐԻ .— Եւրոպաի զանազան կողմերն և այլ տեղեր ցրուած հայ գաղթականութիւններին մէջ դժբաղդաբար չատեր կան մեր հայրենակիցներէ որոնք թուրքերէն խօսիլ գիտեն բայց հայերէն լեզուն չեն հասկնար որ կարդան իրենց ազգային լեզուով գրուած «Հայոց պատմութիւն»ներն : Այդպիսիներին կը ներկայացունենք ահա ԿԻԻԼՋԱՐԻՆ որ Զամչեան Հ. Միքայել վարդապետի գրած եռահատոր ընդարձակ Հայոց պատմութենէն քաղելով մէկ հատորի մէջ ամփոփուած և հայերէն տառերով ու թրքերէն լեզուով գրուած, կը ներկայացունէ մեր Հայ ազգի պատմութիւնը :

Գինն է 5 ֆր. և 60 սանթիմ, փոստի ծախքը վճարուելով Արմենիայի խմբագրատունէն . իսկ Մարսէյլի մէջ գնողներին համար 5 ֆրանգ :

—Դամառ Քաթիպա— ԱԶԱՏ ԵՐԳԵՐ . (Դամառ Քաթիպաի «Բանաստեղծութիւններ»էն Ազատ երգերի մասը առանձին տետրակով տպագրուած)

20 սթմ.

—ԱԶԴԱՍԱՐ (Վենետկի Մխիթարեան Պատ. Միաբանութեան հրատարակած այս գիրք որ 226 երեսներէ բազկացած է, կը բացատրէ թէ ինչո՞ւ համար և ի՞նչպէս պէտք է որ մարդ սիրէ իւր ազգ և հայրենիք և ցոյց կուտայ թէ ի՛նչ բարոյական պակասութիւններ կը տիրեն մեր ազգի մէջ . թէ՛ օտար ազգերի և թէ՛ մեր ազգի պատմութենէն ազգասէր անձերի օրինակներ բերելով, անոնց կենսագրութիւնները կը ներկայացունէ ընթերցողին : Լեզուն Կ. Պոլսի հին աշխարհաբառ ոճն ունի և տեղ տեղ մի քանի բառերի թուրքերէնն եւս նշանակուած է փակագծի մէջ, անոնցմէն ալ դիւրահասկանալի լինելու համար) : 2 ֆր. 70 սնթ.

ՏՆՕՐԷՆ—ԽՄԲԱԳԻՐ
Մ. ՓՈՐԹՈՒԿԱԼԵԱՆ
Le Gérant : FÉLIX ENFFANTIN.

ՄԱՐՍԷՅԼ

Հայերէն տպարան Մ. Փորթուգալեանի
Marseille. — Imprimerie du Midi, M. SCHICKLER rue Vacon 50.